

מתוק מדבש

זמני השיעורים והתפילות
שיעור ביום שישי - בשעה 15.18 - 'שורון'
שיעור בשבת בשעה 14.30 - 'בית יוסף'
מנחה בשעה 15.30
השיעורים בשבת לעילוי נשמת אמי
גיטה בוקרה ז"ל שהשבת פקידת שנתה

ראשון עד רביעי 18.45 עד 19.45
שיעור בהלכה וגמרא 'עבודה זרה'
וביום חמישי שיעור בפרשת שבוע
בבית הכנסת 'בית יוסף' א"ת ג, אולגה

לקט חידושי תורה מתוך שיעור פרשת השבוע שנאמרו ע"י
הרב ברוך בוקרה שליט"א
פגת' הכנסת 'בית יוסף' ו'שורון' אפצת אפלק
ניתן לשמוע את שיעורי הרב ב'קול הלשון' בטלפון 073-2951228

שנה שישיית - גיליון 226
פרשת וישב תש"פ

לו דמות דיוקנו של אביו. ולכן נאמר 'ויעזוב בגדו בידה וינס ויצא החוצה'.

יוצא אם כן, שיעקב אבינו הוא זה שגרם שחלומות יוסף יתקיימו, שהרי אם הוא לא היה מתגלה ליוסף, הוא היה חוטא חלילה ולא היה יכול להיות מלך.

ולכן נאמר 'ויקנאו בו אחיו' שניסו למצוא כל דרך לבטל את התממשות החלומות, אבל 'ואביו שמר את הדבר' וגרם לכך שיוסף לא ייפסל למלוכה ע"י שדמותו נתגלתה אליו בשעת הניסיון. **מתוק מדבש!**

*****

וישב ראובן אך הבור והנה אין יוסף בבור ויקרע את בגדיו (לז', כט')

רש"י: עסוק היה בשקו ובתעניתו על שבלבל יצועי אביו. מובא במדרש רבה: אמר לו הקב"ה (לראובן) 'מעולם לא חטא אדם לפני ועשה תשובה ואתה פתחת בתשובה תחילה'...

ויש לשאול: והלא ראינו שאדם הראשון וקין עשו תשובה לפני ראובן ודברי המדרש תמוהים? מתרץ נפלא רבי שמחה בונים מפשיסחא זיע"א: מובא בגמרא (שבת נה', ב') כל האומר ראובן חטא אינו אלא טועה... התביעה על ראובן הייתה על שהפך את מיטת אביו. ובכך היה נדנוד עבירה. ובכל זאת ראובן ראה בזאת פגם ועשה תשובה בשקו ובתעניתו.

לפי זה מתבארים דברי המדרש: אמר הקב"ה לראובן 'מעולם לא חטא אדם לפני ועשה תשובה' ואתה הראשון בעולם שלא חטא ועשה תשובה. **מתוק מדבש!**

אפצנין תרופה מילתא דפג'חותא

כיפס אחר לא הרגיש טוב והלך לרופא. הרופא בודק ואומר לו 'אתה לקוק לאמפיא מילתא מיט חמיט וכוס מיץ תפוזיט טרצי פפצי'ט פיוס'.
למחרת חוזר הרופא לרופא ואומר 'דוקטור, זה לא מסתדר לי, כי אחרי כאני עותה אמפיא מילתא מיט חמיט קשה לי לפתות עס את המיץ'...

*****

וישב ראובן אך הבור והנה אין יוסף בבור ויקרע את בגדיו (לז', כט')

רש"י: עסוק היה בשקו ובתעניתו על שבלבל יצועי אביו. מה ראה ראובן ללבוש שק ולהתענות דווקא בעת הזו? והובא בספר 'ברית יוסף' הסבר נפלא: ראובן מכנה את יוסף תמיד בשם 'ילד' ('הילד איננו' אל תחטאו בילד) ומדוע? התשובה: בית דין של מעלה לא מענישים אדם לפני גיל עשרים. יוסף היה אז בן שבע עשרה. ולכן אומר ראובן לאחיו: יוסף ילד ולא בר עונשין ולכן ראוי שגם הם לא יענישוהו אלא יטילו אותו לבור ומשמים ידונו אותו. וזה היה נחמה לראובן על מעשה בלהה, כי הרי גם הוא

וישראל אהב את יוסף מכל בניו כי בן זקונים הוא לו ועשה לו כתונת פסים (לז', ג')

מובא בגמרא (שבת י', ב') 'לעולם אל ישנה אדם בנו בין הבנים, שבשביל משקל שני סלעים מילת (צמר) שנתן יעקב ליוסף נתקנאו בו אחיו ונתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים'

אומר ה'משך חכמה' זיע"א 'בא וראה, שביום הכיפורים היו קושרים בראש השעיר לעזאזל לשון של זהורית (חוט של צמר אדום) שמשקלה היה שני סלעים בכדי לכפר על עוון מכירת יוסף שמקטרג בכל דור ודור'.

לכן בנוסח תפילות יום הכיפורים אנו אומרים 'כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישורון' ומדוע נאמר כאן שבטי ישורון? התשובה: כי בכל יום כיפורים תלוי ועומד עוון מכירת יוסף ע"י השבטים.

מוסיף על כך בעל ה'דברי יוסף': לכן אנו לא נועלים נעליים ביום הכיפורים, על מנת לא להזכיר את חטא מכירת יוסף שנאמר (בהפסרת 'וישב') 'על מכרם בכסף צדיק ואביון בעבור נעליים'. **מתוק מדבש!**

*****

ויקנאו בו אחיו ואביו שמר את הדבר (לז', יא')

רש"י: היה ממתין ומצפה מתי יבוא... הסבר מחודש למילים 'ואביו שמר את הדבר' הובא בספר 'קרנן אבילחם' (לרבי יצחק חי בוכבזה זצ"ל): הקדמה:

מדוע יהודה מציע 'לכו ונמכרנו לישמעאלים'? וכיצד האחים מסכימים? הלא הם רצו להורגו או להניחו בבור? מובא בילקוט (שופטים א' רמז מב') 'מכל השבטים יצאו שופטים ומלכים. ומשבט שמעון לא קם לא שופט ולא מלך, שבביל חטא הזנות (במעשה זמרי בן סלוא). ללמדך כמה חמור עוון הזנות והעריות לפני הקב"ה'.

ועוד מובא בזוהר (בלק קצב', ב') כשבא הקב"ה לתת התורה הלך לבני ישמעאל שיקבלו, אמרו מה כתיב בה? אמר להם 'לא תנאף' אמרו לו והלא כל כוחו הוא הזנות דכתיב 'הוא יהיה פרא אדם'.

האחים רצו לבטל את חלומות יוסף ולגרום שהוא לא יהיה מלך עליהם ע"י שיהרגוהו. והנה רואה יהודה 'אורחת ישמעאלים' שהולכים למצרים. הוא מציע לאחים 'לכו ונמכרנו לישמעאלים' הנגועים בחטא הזנות והעריות.

וכך יוסף יכשל בעוון הזנות והעריות, בין אם הוא יימכר למצרים שהייתה ערות הארץ, ובין אם יישאר אצל הישמעאלים הנגועים בעריות. וממילא הוא לא יהיה מלך וכך יתבטלו חלומותיו בלי שהרגנו אותו ולכן נאמר 'וישמעו אחיו'.

ובאמת התכנית כמעט הצליחה, יוסף מגיע למצרים וכמעט ונכשל עם אשת פוטיפר. ומי מציל אותו? אומר רש"י (לט', יא') לעשות מלאכתו - רב ושמואל, חד אמר מלאכתו ממש. וחד אמר לעשות צרכיו עמה, אלא שנראית

לא היה אז בן עשרים ולכן גם הוא לא צריך להיענש. אבל כאשר ראה ראובן שבכל זאת יוסף סובל ייסורים הסתפק שמא כן מענישים משמים גם פחות מעשרים? ולכן החליט באותו היום לשבת בשק ובתענית. וכאשר הוא שב אל הבור וראה ש'אין יוסף בבור' חשש שמא יוסף נהרג ע"י הישמעאלים. ואם כן, גם הוא עלול למות על מעשה בלהה ולכן זעק 'הילד איננו ואני אנה אני בא' בחטא שלי במעשה בלהה. **מתוך מנחה!**

*****

ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם: ויהי ביום כלות משה (קריאה לא' חנוכה)
אומר בעל הטורים: מדוע נסמכה חנוכת המזבח לברכת כוהנים? רמז לחשמונאים (שהיו כוהנים) שיעשו חנוכה. ולכן אנו סומכים את ברכת הכוהנים לחנוכת המזבח. **מתוך מנחה!**

רציון וסיפור - הצלה מופלאה...

והבור ריק אין בו מים (לז' כד')

רש"י: מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו. הסביר ר' רפאל מסעוד אבן מוחה זצ"ל ראב"ד מראקש (שמעתי מהרב שלמה לוונשטיין שליט"א): והבור ריק אין בו מים ר"ת 'אברהם'. ובא לרמוז שבזכות אברהם זכה יוסף להינצל מהנחשים בבור.

והוסיף ע"פ המסופר בגמרא (במות קכא, ב') על ביתו של נחוניא חופר שיחין שנפלה לבור וכשעלתה סיפרה שהציל אותה זקן ובידו זכר של רחלים שהוא אברהם אבינו.

ואם את ביתו של רבי נחוניא הציל אברהם כל שכן שזכותו תציל את יוסף שהוא הנין שלו. **מתוך מנחה!**

ופצוין בור מילתא דגדיחותא

אחד הולך במדבר 3 מאה, כואה בור מים, לורך אכן וליא מוא כלאם, לורך אכן כלאם, לורך סלע אצק וליא מוא, פתאום הוא כואה אמל ר' ונפל ישר לתוך הבור. והוא לא מביין כלאם... לפתא הוא כואה צרכי אפליחה, ראית אולי אמל? קשרתי אותו לסלע ופתאום הוא נצלס לוי...

ובעניין הצלה מבור סיפור נפלא:

מקרה מאוד מצער אירע בעיר אור יהודה, כאשר ילד אחד נפל לתוך בור מים עמוק, אנשי ההצלה שהוזעקו למקום משו את הילד כשהוא מחוסר הכרה והבהילוהו לבית החולים. הרופאים הצליחו לייצב מעט את מצבו אך הוא היה מורדם ומונשם. הם אמרו לאימא שהמצב מאוד קשה ויתכן שהילד יישאר צמח לכל חייו (רח"ל).

ואז אירע דבר מעניין, כאשר שמעה האם את דברי הרופאים היא קמה והכריזה 'אני מבטיחה לכם שהבן שלי יקום ויתעורר ויתפקד כילד רגיל' הרופאים לא התווכחו... ספק מתוך תימהון, ספק מתוך חמלה 'אשרי המאמינה' חשבו בליבם...

האם שנשארה כל העת בבית החולים הייתה חוזרת ואומרת לכל מי שהיה שם 'תראו שהבן שלי יקום, הוא

יחיה ויחזור הביתה בריא ושלם'... עברו יומיים... ולפתע פתאום בשעת לילה מאוחרת הילד מתעורר ושב להכרה, הוא מנתק את מכשירי ההנשמה מעליו וצועק 'אימא אני רוצה הביתה'...

אנשי הצוות שהגיעו אליו נדהמו... הילד עבר סדרת בדיקות ולאחר זמן קצר שוחרר עם האם לביתו. במכתב השחרור נכתב 'הילד משתחרר לביתו לאחר נס רפואי'... רגע לפני השחרור זומנה האם ובנה לחדר הרופאים 'אימא יקרה' שאל מנהל המחלקה 'מנין ידעת שאכן בןך יתאושש? הרי לנו היה ברור שמצבו קשה מאוד?'

'אסביר לכם' אמרה האם 'אני עוסקת במקצוע קדוש כבלנית במקווה טהרה, משכורת נמוכה מאוד ומה שמחזיק אותי להמשיך במסירות היא הזכות שלי לאפשר לבנות ישראל להיטהר'...

'כאשר הודיעו לי שבני נפל לבור מים, היה ברור לי שהוא לא ייפגע כהוא זה, כי הרי לא יתכן שהקב"ה יעניש אותי במים שבהם אני עוסקת כמקצוע קדוש.

האישה הוסיפה וסיפרה כי מספר ימים קודם לכן היא זכתה לשמוע את בעלה תוך כדי לימוד הגמרא עם החברותא שלו. הם למדו את המעשה במסכת בבא קמא (נ', א') על נחוניא חופר שיחין שהיה חופר בורות מים לצורך עולי הרגל. יום אחד נפלה בתו לאחד הבורות ולא מצאו אותה, שלחו שליחים לרבי

חנינא בן דוסא שיתפלל לאחר שעה שאלוהו 'עלתה מן הבור?' ואמר 'לא' עוד שעה ושוב אמר 'עדיין לא' לאחר שלוש שעות אמר להם 'לכו, כי כבר עלתה מן הבור' ובאמת כך היה הם חזרו וראו את הילדה בריאה ושלימה.

'מי העלה אותך' שאלו והילדה ענתה 'נזדמן לפני זכר של רחלים וזקן מנהיגו' הם הבינו שמשמים שלחו לה את אברהם אבינו שיוציא אותה בדרך נס. הם חזרו לרבי חנינא ואמרו 'אכן נביא אתה' אמר להם 'לא נביא אני ולא בן נביא, אלא כך מקובלני אפשר דבר שמצטער בו אותו צדיק יכשל בו זרעו?'

סיימה האישה ואמרה 'וכך גם אני... היה ברור לי שלא יתכן שהקב"ה יפגע בילדה שלי במים, שבהם אני עוסקת לטהרת בנות ישראל'.

אחים יקרים! הדבר הזה יכול לעבוד גם בצורה הפוכה דהיינו ע"י שנעסוק בזיכוי הרבים הקב"ה יעטוף אותנו ואת ילדינו בשמירה - מידה כנגד מידה. שהרי אמרו חז"ל 'כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו' המילה 'חטא' משמעותה גם 'חסרון' כמו 'והייתי אני ובני שלמה חטאים' והכוונה חסרים מן המלוכה.

המזכה את הרבים אין שום חסרון שיבוא על ידו כי הקב"ה יעטוף אותו ואת זרעו בשמירה מופלאה.

א'כף הצוסקיס בצורכי ציבור באמנה הקב"ה
... עכרס'...

ה' יזכנו אמנ! שבת שלום ומבורך! חנוכה שמח!

לעילוי נשמת: אבי ממוס בן גזרה ז"ל ואמי מורתי גיטה בת מנטה ז"ל יעקב בן רבקה ז"ל - מימון טפירו בן מול-טוב ז"ל רחל (רשל) בת נעימה ז"ל - יונה עזרא בן צ'חלה ז"ל

להעלאת: המפיץ היקר יוסף חיים בן תמרה - להעלחה ברוחניות ובגשמיות / ר' ניסן בן מרים ותמרה בת רבקה - רפויש והעלחה / דקל מלכה - להעלחה בכל / אורי ישראל - רפואה שלימה סוזן בת ימנה - רפואה שלימה / אדיר בן רונית - רפואה שלימה / אהרון בן מסעודה - רפויש